

A TERMÉSZET CSODÁI

ANGOL-MAGYAR KÉPES ATLASZ

Roland

Tartalom

Contents

Afrika természeti csodái	6
<i>Natural wonders of Africa</i>	
Ausztrália természeti csodái	8
<i>Natural wonders of Australia</i>	
Észak-Amerika (Kanada) természeti csodái	10
<i>Natural wonders of North America (Canada)</i>	
Észak-Amerika (USA) természeti csodái	12
<i>Natural wonders of North America (USA)</i>	
Közép-Amerika természeti csodái	14
<i>Natural wonders of Central America</i>	
Dél-Amerika természeti csodái	16
<i>Natural wonders of South America</i>	
Dél- és Délkelet-Ázsia természeti csodái	18
<i>Natural wonders of South and South-East Asia</i>	
Délnyugat-és Közép-Ázsia természeti csodái	20
<i>Natural wonders of South-West and Central Asia</i>	
Kelet-Ázsia természeti csodái	22
<i>Natural wonders of Eastern Asia</i>	
Észak-Európa természeti csodái	24
<i>Natural wonders of Northern Europe</i>	
Nyugat-Európa természeti csodái	26
<i>Natural wonders of Western Europe</i>	
Dél-Európa természeti csodái	28
<i>Natural wonders of Southern Europe</i>	
Közép-és Kelet-Európa természeti csodái	30
<i>Natural wonders of Central and Eastern Europe</i>	
Különös helyek	32
<i>Remarkable places</i>	
Természeti csodák, melyekben már nem, vagy már nem sokáig gyönyörködhetünk	36
<i>Natural wonders we can no longer enjoy or won't be able to enjoy for long</i>	
A természet védelmének az érdekében	38
<i>In order to protect nature</i>	
Érdekességek és legek a természet világából	40
<i>Oddities and records in the natural world</i>	
Játsszunk a természettel!	44
<i>Let's play with nature!</i>	
Összefoglalás és kreatív ötletek	46
<i>Summary and creative ideas</i>	
Kvízkérdések	48
<i>Quizzes</i>	

© Roland Kiadó

Keresse a Roland Kiadót a Facebookon is:
[facebook.com/Rolandkiado](https://www.facebook.com/Rolandkiado)

Látogasson el kiadónk YouTube oldalára:
<http://bit.ly/2Bt1pMh>

e-mail: office@roland-toys.eu

A magyar nyelvű kiadás tekintetében minden jog fenntartva a Roland Kiadó részére.
Bármilyen másolás, sokszorosítás, illetve adatfeldolgozó rendszerben való tárolás a Roland
Kiadó előzetes írásbeli hozzájárulásához kötött.

ISBN 978-615-5627-89-7

Szerkesztő: Lengyel Orsolya
Fordító: Guiu Claudia
Fotók: shutterstock.com
Kiadás vezető: Lengyel Orsolya
Felelős kiadó: a Kft. ügyvezetője
Nyomdai munkák: Generál Nyomda Kft., Szeged

Észak-Amerika az amerikai kontinens északi része, két országot sorolunk hozzá: Kanada és az Amerikai Egyesült Államok. Mivel mindkét ország nagyon sok természeti csodával rendelkezik, külön mutatjuk be őket. Nézzük először Kanada lenyűgöző természeti szépségeit!

Kliluk-tó

Más néven Pöttyös-tó, vizének olyan magas az ásványi anyag koncentrációja, hogy azok kikristályosodnak, és színes, kerek medencéket, távolról nézve pöttyöket alakítanak ki.

Kliluk Lake

Also known as the Spotted Lake, its water has such a high concentration of minerals that they crystallize and form small colorful pools that look like spots from a distance.

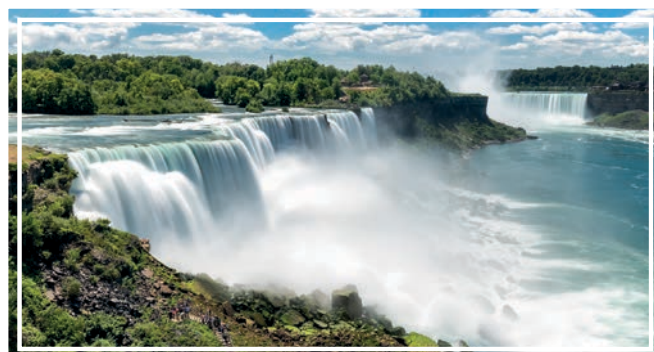

Hopewell-sziklák, Fundy-öböl

Az egész világon itt a legerősebb az árapály mozgása, az apály és dagály közti szintkülönbség elérheti a 16-20 m-t is. Az öböl leghíresebb képződményei a Hopewell-sziklák, különleges alakjukat az árapálynak köszönhetik.

Hopewell Rocks, Bay of Fundy

This is where the most intense tide in the world is recorded. The difference in level between low and high tide can reach 16-20 m. The best-known formations in the bay are the Hopewell Rocks that owe their special shape to the tidal waves.

Waterton-tavak Nemzeti Park

Ez a látványos hegytorok a vörös szikláiról kapta nevét. A helyet egy vöröses-lilás agyagpala (argillit) formáció alkotja.

Waterton Lakes National Park

This spectacular canyon got its name from the red color of the surrounding rocks. The soil is made up of a sort of reddish-violet clay (argillite).

Moraine-tó

Ez a gleccser táplálta kristálytisza vizű tó a Banff Nemzeti Parkban található.

Moraine Lake

This glacially fed lake with crystal clear waters is found in Banff National Park.

Niagara-vízesés, Egyesült Államok és Kanada határa

A Niagara (Mennydörgő Víz) nevet az indiánok adták ennek a hatalmas vízesésnek. Több mint 110.000 m³ víz zúdul le rajta minden percben átlagos vízállás esetén.

Niagara Falls, USA – Canada border

The Niagara ('Thundering Waters') name was given to this enormous waterfall by the Indians. Over 110.000 m³ of water fall through this waterfall every minute under normal flow conditions.

Egyensúlyozó szikla, Fundy-öböl

Több mint 9 m magas, de mindössze akkora alapon áll, mint egy kisebb asztal. Így áll már több ezer éve, sőt, egyes kutatók szerint néhány millió éve.

Balancing Rock, Bay of Fundy

This rock is over 9 m tall, but its base is the size of a small table. It's been standing in this position for thousands of years – even millions of years, according to some scientists.

North America represents the northern part of the American continent and consists of Canada and the USA. Since both countries have an abundance of natural wonders, we shall present them separately. Let us first admire the spectacular natural wonders of Canada.

Abraham-tó

Ez a tó egy különleges és ritka jelenségnek ad otthont: megfagyott buborékoknak. Ezt a mélyben keletkezett gázok okozzák, amelyek a tó aljáról felfelé törnek, és mielőtt elérnék a felszínre, a nagy hidegben jégbe fagynak.

Lake Abraham

This lake is known for a rare and special feature: frozen bubbles. These bubbles are formed by gas that is collected in the deep and starts for the surface, but before getting there it freezes because of the harsh cold.

Asgard-hegy, Baffin-sziget

Asgard a skandináv mitológiában az istenek lakóhelye. Ezt a két lapos tetejű sziklatornyot egy szakadék választja el egymástól. 1976-ban Rick Sylvester kaszkadőr innen ugrott le, „A kém, aki engem szeretett” című James Bond film kezdő jelenetében.

Mount Asgard, Baffin Island

Asgard is the residence of the gods in Scandinavian mythology. These two flat topped rocks are separated by a precipice. In 1976, stuntman Rick Sylvester jumped from here in the opening scene of the James Bond movie 'The Spy Who Loved Me'.

A világ egyik legnagyobb dinólelőhelye: Dinoszaurusz Tartományi Park

Ez a világ egyik legnagyobb dinoszauruszmaradvány-lelőhelye. A Red Deer folyó völgyében helyezkedik el, és feltűnően kietlen, víz és szél koptatta felszínéről ismert.

One of the largest locations where dinosaur fossils were found: Dinosaur Provincial Park

This is one of the largest locations in the world where dinosaur fossils were found. It is located on the Red Deer River valley and it is known for its dreary, water and wind worn landscape.

Közép- és Kelet-Európa elhelyezkedését nézve Közép-Európa a kontinens szívéét, Kelet-Európa pedig a Kárpátok vonulatától keletre található részeket foglalja magába. Most ennek a területnek mutatjuk be szépségeit, köztük megemlítve hazánk egyik büszkeségét is.

Plitvicei-tavak Nemzeti Park, Horvátország

Az itt található 16 tó felszíne különböző magasságokban van, és ennek következtében alakultak ki e csodás vízesések. Számuk 190-200 körül van, azért nem lehet pontosan tudni, mert a vízbőség minden évben változik.

Plitvice Lakes National Park, Croatia

The 16 lakes in this park are located at different altitudes, giving birth to these wonderful waterfalls. There are about 190-200, but we do not know for sure how many, because the amount of water changes every year.

Aggteleki-cseppkőbarlang, Magyarország

Európa egyik legnagyobb barlangrendszere az Aggteleki Nemzeti Park területén található 25 km hosszúságú Baradla-barlang. Itt található a világ egyik legnagyobb cseppkőképződménye: a „Csillagvizsgáló”, aminek a magassága 25 m, súlyát pedig 911 tonnára becsülik.

Aggtelek Stalactite Cave, Hungary

The 25 km long Baradla Cave in Aggtelek National Park is one of the largest cave systems in Europe. This is where one of the largest stalagmite formations in the world can be found: the 25 m tall 'Stargazer', with an estimated weight of 911 t.

Halas-tó, Lengyelország

Ez az mesés tó a Magas-Tátra gyöngyszeme. Lengyel neve Morskie Oko, ami azt jelenti: Tengerszem. Tiszta vizében nagyon sok pisztráng él.

Fish Lake, Poland

This fabulous lake is the gem of the Tatra Mountains. Its Polish name is Morskie Oko, which means 'eye of the sea'. An abundance of trout live in its crystal clear waters.

Krka Nemzeti Park, Horvátország

A Nagy vízesést (Skradinski buk) 17 vízesés alkotja.

Krka National Park, Croatia

The Great Waterfall (Skradinski buk) comprises 17 waterfalls.

Gejzírek völgye, Oroszország

Ez a második legnagyobb gejzírmező a világon. A 6 km hosszú medencében, körülbelül 90 gejzír található. Van, amelyek 10-12 percenként, és van, amelyek 4-5 óránként tör fel a magasba.

Valley of Geysers, Russia

This is the second largest field of geysers in the world. In the 6 km long basin there are about 90 geysers. Some erupt hot water every 10-12 minutes, while others every 4-5 hours.

Hosszú Anna-szikla, Németország

A Lange Anna egy látványos, 47 m magas sziklaoszlop. Híres jelképe az Északi-tengeren található Heligoland szigetnek. Feltehetőleg egy sziklaltív összeomlásával keletkezhetett.

Tall Anna, Germany

Lange Anna is a spectacular 47 m tall rock. It is the well-known symbol of the island of Heligoland in the North Sea. It was apparently formed by the collapse of a rock arc.

Parus szikla, Oroszország

Ennek a Fekete-tenger partjánál található sziklának az alakja egy hajó vitorlájára hasonlít, ezért Vitorla-szikla a beceneve. Az oldalán található nyílás eredete tisztázatlan, azt feltételezik, hogy egy háborús találat okozta.

Parus Rock, Russia

This rock off the coast of the Black Sea looks like a boat's sail, which is why it is also called Sail Rock. It is 1 m wide and 25 m tall. The origin of the hole in its side is unclear, but it is presumably the mark left by a cannon shot during the war.

Central and Eastern Europe is the territory that encompasses the heart of the continent (Central Europe) and everything that lies east of the line of the Carpathians (Eastern Europe). We shall now present the beauties of this territory, including one of our nation's prides.

Cseh Svájc (Szász Svájc), Csehország és Németország határán

Ez a táj a rendkívül változatos felszínű, különleges sziklaformációiról híres. A tűhegyes sziklák együtt a dús fenyvesekkel és a lombhullató erdőkkel káprázatos látványt nyújtanak.

Czech Switzerland (Saxon Switzerland), Czech Republic – Germany border

This area is famous for its especially varied and special rock formations. The needle-sharp rocks together with the pine and deciduous forests offer quite a unique view.

Szfinx és a Babele, Románia

A Bucsecs-fennsíkon különös sziklaalakzatokat alakított ki a gyakori és erős szél. A Babele nevű egy hatalmas kőgombára hasonlít. A Szfinx pedig az egyik oldaláról egy emberfejet mintáz.

The Sphinx and the Babele, Romania

In the Bucegi Mountains, the repeated and strong action of the wind gave birth to some unique rock formations. Babele look like huge stone mushrooms, and the Sphinx resembles a human head seen in profile.

Különös helyek. Vannak helyek, melyek jelentős szerepet játszottak a történelemben. Másokhoz pedig különös hiedelmek, legendák, mítoszok kötődnek. És vannak olyan helyek, (vagy a helyhez köthető jelenségek), melyek kialakulására a mai napig nincs tudományosan bizonyított magyarázat. Most ilyen különlegességekről olvashattok!

A Szahara szeme, Mauritánia, Afrika

Hivatalos nevén: Richat-képződmény. Ezt a 48 km-es átmérőjű, hatalmas szemre hasonlító képződményt a világűrből lehet igazán jól megsejteni. Kialakulásának pontos okát még homály fedi. Egyes elképzelések szerint egy meteorit becsapódás eredményeként jött létre, mások a földkéreg gyűrődésének és eróziójának gondolják.

Eye of the Sahara, Mauritania, Africa

Its official name is the Richat Structure. This huge, 48 km diameter eye shape is best seen from space. The exact cause of its formation is still surrounded by mystery. Some believe it was created in the wake of a meteorite impact, while others believe it is a result of changes in the Earth's crust and erosion.

Jóreménység foka, Dél-Afrika

Ez a vidéket a hirtelen jövő erős és alattomos viharok miatt, az Atlanti-óceán legnehezebben hajózható területei között tarják számon a tengerészek. Felfedezéskori neve Viharfok volt. A legenda szerint e térségben bolyong a Bolygó Hollandi.

Cape of Good Hope, South Africa

Because of the big storms starting out of the blue, this area is considered by sailors one of the most difficult to navigate in the Atlantic Ocean. When it was discovered, it was named Cape of Storms. According to legend, the 'Flying Dutchman' is haunting these waters.

Loch Ness tó, Skócia

Ennek a tónak az állítólagos lakója talán a leghíresebb szörny a világon, bár létezésében sokan kételkednek. A különös lény első írásos említése a VI. századból származik.

Loch Ness, Scotland

The alleged inhabitant of this lake is probably the most famous monster in the world, although many doubt its existence. The first written mention of this controversial creature dates back to the VIth century.

Himalája, Nepál

A Himalájában felbukkanó jeti története ma is lázban tartja a lakosokat és a turistákat. A félelmetes, szőrös, majomszerű lényt ugyanis még napjainkban is többen látják vagy látni vélik a hegyek között.

Himalaya, Nepal

The story of the Himalayan Yeti continues to stir the imagination of locals and tourists alike. Many have seen or believed to have seen the frightening, hairy, monkey-like creature in the mountains, even nowadays.

Ben MacDui hegycsúcs, Skócia

A mendemonda szerint itt él az Am Fear Liath Mòr, azaz a „nagy szürke ember”. A leírások szerint rendkívül magas, rövid szőrrel borított lény, vagy láthatatlan jelenlét, ami kényelmetlen érzést okoz az arra járókban. Úgy is emlegetik, mint a „skót jeti”.

Ben MacDui Peak, Scotland

They say this is where Am Fear Liath Mòr lives – 'the big grey man'. It was described as a very tall creature, with short hair covering its body, or an invisible being that produces a bad feeling in those passing by. It is also named 'the Scottish Yeti'.

Remarkable places. There are places that played a significant part in history. There are other places that have certain beliefs, legends and myths linked to them. And there are places (or phenomena linked to those places) for the existence of which a scientific explanation has not yet been found. Now you have the chance to read about such remarkable places.

Tündércörök, Namíbia

A Namib-sivatagban furcsa, szinte szabályos kerek foltok követik egymást lépten-nyomon a homokban. Az őslakosok szerint az istenek és szellemek lábnyomai. A jelenségre tudományos magyarázat még nincs, azt feltételezik, hogy a homokban élő természetes alakítják ki a köröket.

Fairy circles, Namibia

In the Namib Desert there are strange, almost perfectly round patches lining in the sand. The natives believe they are the gods' and the spirits' footprints. There is no scientific explanation for this phenomenon. Presumably the creatures living in the sand form these circles.

Fekete-hegy, Ausztrália

Ez a 400 m magas, fekete gránittömbökből álló rejtélyes geológiai képződmény az őslakosok nyelvén a „Kalkajaka”, azaz „A halál hegye” nevet viseli. A hegyről úgy tartják, hogy el van átkozva, és többé nem tér vissza az, aki oda merészkedik.

The Black Mountain, Australia

This 400 m tall mysterious geological formation made of black granite blocks is named 'Kalkajaka' in the natives' language, which means 'the peak of death'. It is believed that the mountain is cursed and that whoever dares climb it shall never return.

Normandia, Franciaország

Ez a hely a történelem miatt jelentős. 1944. június 6-án, az úgynevezett D-napon itt szálltak partra a szövetséges csapatok. Ezzel megkezdődött Európa felszabadítása a nemzetiszocialista megszállás alól.

Normandy, France

This place is of special historical significance. On June 6th 1944, on the so-called D-day, this is where the allied troupes landed. And that is how Europe's liberation from under national-socialist occupation started.

Drakensberg, Dél-Afrika

Neve azt jelenti, hogy a „Sárkányok hegye”, ugyanis a helyi legendák szerint valaha sárkányokkal volt tele ez a vidék. Az itt található sziklatornyokat, sziklafalakat és szakadékokat nézve valóban el lehet képzelni, hogyha éltek sárkányok, akkor ezt a helyet választották lakhelyüknek.

Drakensberg, South Africa

The name means 'Dragons' Mountain' as, according to local legends, the place was once crawling with dragons. Looking at the stone towers, rock walls and precipices here we can imagine that, had dragons really existed, they would have chosen this place as their residence.

Csokoládé-dombok, Fülöp-szigetek

Ez a kb. 1200 db 30-100 m közötti mészkőképződmény a természet alkotása. Kialakulásukra több elképzelés is van: lehet, hogy korallzatónyok maradványai; vagy tenger alatti vulkánkitörések során keletkeztek; vagy az esőzések formálták ilyené több millió év alatt.

Chocolate Hills, Philippines

The 30-100 m tall 12.000 limestone formations are the work of nature. There are several possible explanations regarding their formation: they are remains of coral reefs; they were formed in the wake of underwater volcanic eruptions; rain erosion shaped them along millions of years.

Érdekességek és legek a természet világából

Földünk legnagyobb sivataga az Antarktisz. Ugyanis sivatagnak azokat a területeket nevezzük, ahol az éves csapadékmennyiség nem haladja meg a 250 mm-t. Ez az Antarktiszon pedig kb. 50-80 mm évente.

The largest desert on our planet is Antarctica. Deserts are areas where the annual precipitation average does not exceed 250 mm. Antarctica has a 50-80 mm annual average.

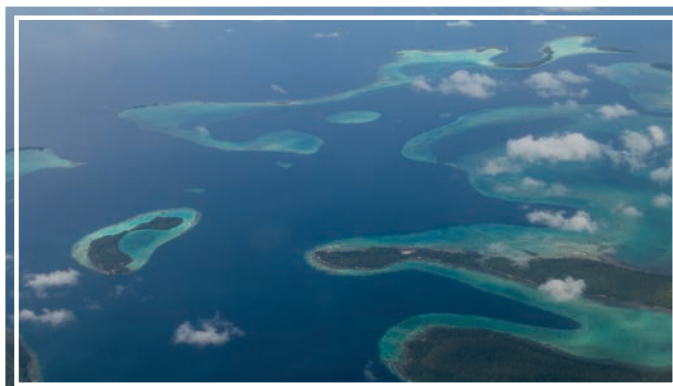
A legújabb mérések szerint az Amazonas a világ leghosszabb folyója. Eddig a Nilust tartották annak, de bebizonyosodott, hogy míg ez utóbbi „csak” 6.695 km, addig az Amazonas 6.850 km hosszú.

According to the most recent measurements, the Amazon is the longest river in the world. Up until now the Nile had held the record, but it was proven that while the latter is 'only' 6.695 km long, the Amazon is 6.850 km long.

A Spanyolországban található Rio Tinto folyó összetétele rendkívüli hasonlóságot mutat a Mars felszíne alatt található vizekéhez.

The composition of Rio Tinto in Spain presents a remarkable similarity to that of the underground waters on Mars.

A Csendes-óceán déli részén elterülő Salamon-szigeteknek már öt tagja eltűnt a globális felmelegedés miatti tengerszint-emelkedés következtében.

Five of the Solomon Islands in the South Pacific have disappeared because of the global warming causing the rise of sea levels.

A világ legszárazabb helye a Dél-Amerikában található Atacama-sivatag. Az átlagos csapadékmennyiség 3 mm/év, de volt, hogy 40 évig egyáltalán nem esett itt az eső.

The driest place in the world is the Atacama Desert in South America. The precipitation average is 3 mm/year, but there have been stretches of 40 years without rain.

Az Afrika és Ázsia között elhelyezkedő Vörös-tenger a legmelegebb és a legsósabb tenger a világon.

The Red Sea, located between Africa and Asia, is the warmest and the saltiest sea in the world.

A Don Juan-tó az egyetlen hely az Antarktiszon, ami sohasem fagy be. Ez úgy lehetséges, hogy a tó sótartalma meghaladja a 40%-ot.

The Don Juan Pond is the only place in Antarctica that never freezes. That is possible because the water's salt concentration is over 40%.

A Holt-tenger hiába nagyon sós és tenger a neve, földrajzi értelemben tó, mivel teljes egészében szárazföld zárja körbe.

Despite being very salty and called 'sea', from a geographical point of view the Dead Sea is a lake, since it is surrounded by dry land on all parts.

A Titicaca-tó az Andok félelmetes hegycsúcsai között található 3.820 m magasságban. Ez a világ legmagasabban fekvő hajózható tava.

Lake Titicaca is located among the dizzying peaks of the Andes, at a 3.820 m altitude. It is the highest located navigable lake in the world.

A Kanadában található Prince Edward-szigetet az Anne a Zöld Oromból, és a Váratlan utazás című kanadai tévéfilmsorozatok tették világhírűvé. Híres a vörös földjéről, a homokdűnéiről és 800 kilométernyi tengerpartjáról.

Prince Edward Island in Canada was made famous by Canadian TV series like 'Anne of the Green Gables' and 'Road to Avonlea'. The island is famous for its red soil, its sand dunes and the 800 km beach.

A világ legnagyobb szigete Grönland: 2,1 millió km², és a 90 százalékát állandó jégtakaró borítja.

The largest island in the world is Greenland: 2,1 million km² and 90% of it is covered in permanent ice.

A Föld legnagyobb félszigete az Arab-félsziget (2.691.000 km²); a Föld legnagyobb tava pedig a Kaszpi-tenger (371.000 km²).

The largest peninsula in the world is the Arabian Peninsula (2.691.000 km²); the largest lake in the world is the Caspian Sea (371.000 km²).

A Dél-Amerikában található Pantanal a világ legnagyobb mocsaras területe. Legalább 150.000 állatfaj él itt.

Located in South America, Pantanal is the largest marsh area in the world. At least 150.000 animal species live here.

Oddities and records in the natural world

Az Oroszországban található Bajkál-tó a legmélyebb tó a világon: 1.642 m a legmélyebb pontja. Ez az egyik legöregebb tó, a becslések szerint 25-30 millió éves.

Lake Baikal in Russia is the deepest lake in the world, with a maximum depth of 1.642 m. It is also one of the oldest lakes, with an estimated age of 25-30 million years.

A Tanzániában található Nátron-tó a világ leglúgosabb tava. A flamingók mégis ide építik a fészkeiket, mert a víz maró hatása miatt a ragadozók nem tudják azt megközelíteni.

Lake Natron in Tanzania is the most alkaline lake in the world. And yet, flamingos build their nests here because the caustic effect of the water keeps the predators away.

A kaliforniai Redwood Nemzeti Parkban található Hüperion nevű parti mamutfenyő a világ legmagasabb élő fája, magassága 115,6 m.

In the Redwood National Park in California there is a tree named Sequoia Hyperion – the tallest living tree in the world (115,6 m).